

Langer zelfstandig thuis wonen

Het is de bedoeling dat ouderen steeds langer zelfstandig thuis blijven wonen. Volgens Actiz – Aedes (Kenniscentrum Wonen – Zorg) sluit de komende drie jaar de helft van alle verzorgings- en verpleeghuizen. Ouderen dienen als dat nodig is, gebruik te maken van verpleging of verzorging dichtbij huis. Dit wordt ook wel 'verzorgd wonen' genoemd. Aan de hand van het woningbezit van vier Friese woningcorporaties geeft Platform GEEF samen met het Fries Sociaal Planbureau een doorkijkje naar de toekomst. Platform GEEF is een samenwerkingsverband van 16 organisaties op het gebied van wonen en zorg. Zijn er voldoende woningen die het predicaat verzorgd wonen verdienen en voldoet de kwaliteit ervan?

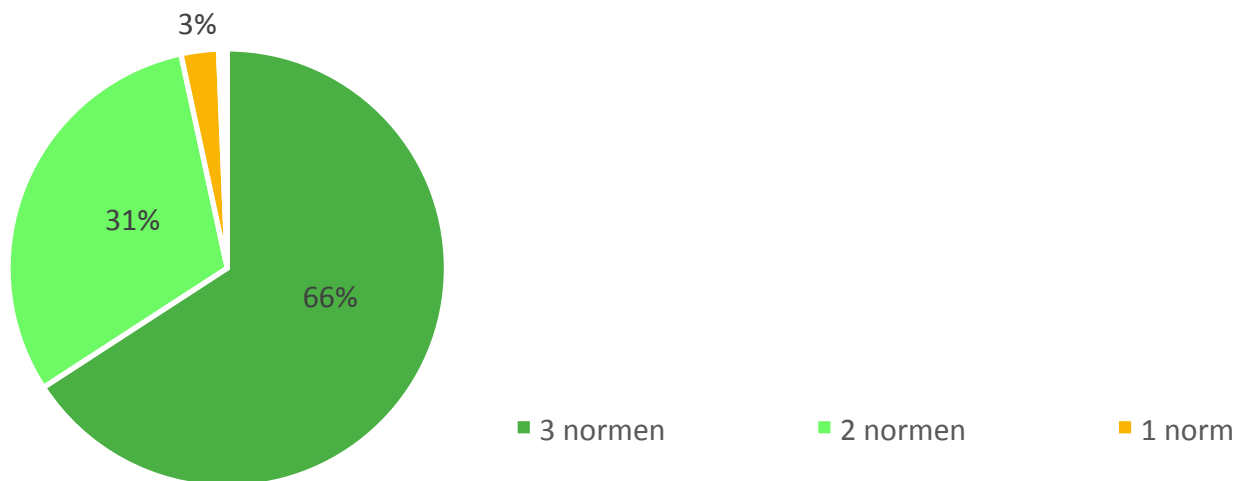
Woningvoorraad voldoet aan norm verzorgd wonen

Fryslân telt ongeveer 6800 woningen die in aanmerking komen voor het predicaat verzorgd wonen. Al deze woningen hebben 24-uurs zorg en diensten in de directe omgeving. Van deze woningen is bijna een derde (1885 in totaal) door Platform GEEF geanalyseerd. Gekeken is of de woningen voldoen aan een aantal gestelde normen (zie tekstkader). Als een woning aan alle drie normen voldoet dan is deze woning geschikt voor ouderen om te wonen en zorg te ontvangen. Voldoet een woning aan geen enkele norm dan is deze niet geschikt.

Gestelde normen verzorgd wonen:

- Een woonkamer/keuken van 25 m² of groter;
- Eén van de slaapkamers is 12 m² of groter;
- De badkamer is 4m² of groter.

Percentage woningen dat voldoet aan normen verzorgd wonen

Bron: Platform GEEF, bewerking Fries Sociaal Planbureau

De meeste woningen (66%) zijn volledig geschikt voor ouderen om te wonen en zorg te ontvangen. 31% van de woningen voldoet aan twee van de drie normen. Dit is de minimale eis die wordt gehanteerd vanuit Platform GEEF. Een vervolgvraag is of het aanbod voldoende aansluit bij de wensen van de bewoners zelf.

Vraag nu en in 2030

In 2014 is er een tekort van ruim 400 woningen. Door de vergrijzing neemt de vraag naar wonen met zorgvoorzieningen in de nabijheid sterk toe, dit geldt zowel voor het beschermd, verzorgd als geschikt wonen (zie tekstkader). De vraag naar beschermd wonen (in verzorgingshuizen) neemt daarentegen af tot en met 2020. Dit komt omdat steeds minder mensen een indicatie voor een verzorgingshuis krijgen. Door de toenemende vergrijzing stijgt deze vraag vanaf 2020 vervolgens weer licht.

Beschermd wonen

Een woon- en verblijfsvorm met 24-uurs aanwezige zorg voor mensen met een intensieve zorgvraag (ZZP 4 en hoger). Zorg en wonen is gekoppeld in één pakket met een eigen bijdrage.

Beschut wonen

Mensen met een ZZP 1-4 die intramuraal wonen (verzorgingshuis) of in de toekomst intramuraal blijven wonen. Door het scheiden van wonen en zorg daalt deze groep sterk in de komende jaren.

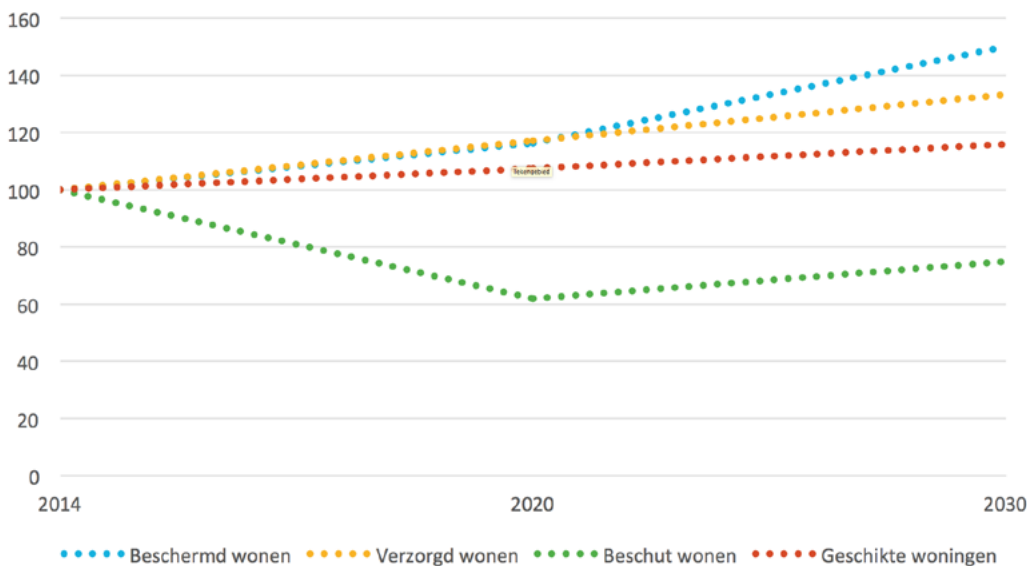
Verzorgd wonen

Verzorgd wonen is bedoeld voor mensen met een hogere zorgvraag (ZZP 3-4). Er is behoefte aan geclusterd wonen in de directe nabijheid van goede 24-uurszorg en diensten. Mensen wonen zelfstandig, de zorg wordt via thuiszorg of ambulante begeleiding gegeven.

Geschikt wonen

Geschikt wonen is bedoeld voor mensen die vanwege zorg en/of mobiliteitsbeperkingen een aangepaste woning nodig hebben. Een woning zonder drempels, gelijkvloers of met traplift, de badkamer moet geschikt zijn voor zorgverlening.

Ontwikkeling van de vraag naar beschermd, verzorgd, beschut en geschikt wonen in Fryslân (index 2014=100)

Bron: Fortuna prognoses, bewerking Fries Sociaal Planbureau

Stijgende vraag... leegstand dreigt

Voor bijna alle Friese gemeenten wordt een (groter) tekort aan woningen op het gebied van verzorgd wonen verwacht. Toch dreigt op korte termijn leegstand, omdat steeds minder mensen in aanmerking komen voor een plaats in een verzorgingshuis. Hierdoor moeten een aantal verzorgingshuizen hun deuren sluiten. Dit betekent verder ook dat het zorgaanbod voor ouderen in de buurt wegvalt. Nabijgelegen woningen zoals bijvoorbeeld aanleunwoningen zijn hierdoor minder gemakkelijk te verhuren. Zo kan leegstand van woningen voor verzorgd wonen ontstaan terwijl de vraag toeneemt.

Hoe nu verder?

Er ontstaat een tekort aan woningen in de directe nabijheid van 24-uurs zorg. Woningbouwcorporaties moeten samen met zorginstellingen nieuwe woonconcepten ontwikkelen om in deze vraag te voorzien. Bestaande seniorencomplexen kunnen hiervoor worden benut in combinatie met het aanbieden van adequate zorg en diensten voor ouderen.

Bronnen:

Aedes - Actiz (2014) (Meer woningen nodig voor ouderen/gehandicapten) - Platform GEEF en FSP 2015 (Woonzorgatlas) - ABF Research (2014) (Fortuna - Prognose Wonen met Zorg) - Databank Fries Sociaal Planbureau

Hebt u vragen of wilt u meer informatie:

Dan kunt u contact opnemen met Jelmer Hitzert, onderzoeker Fries Sociaal Planbureau.
Telefoon: 06 50409018 / 058 2348500. E-mail: jhitzert@friessociaalplanbureau.nl